

RAADSVOORSTEL

D20.002368

ZK19003068

DATUM	25 mei 2020
AGENDAPUNT	2.03.03 en 3.06.03
ONDERWERP	Vaststellen "Toetsingskader kleinschalige zonne-energie Gemeente Koggenland"
PORTEFEUILLEHOUDER	C. van de Pol
PROGRAMMA	Programma III: Wonen & Ondernemen
BELEIDSVELD	Omgevingstaken
ZAAKNUMMER	ZK19003068

AANLEIDING Op 7 oktober 2019 heeft uw raad een besluit genomen om een toetsingskader voor kleinschalige zonne-energie voor te bereiden. Er is verzocht een kader te ontwikkelen, welke aansluit bij het coalitieakkoord van de provincie. Kortgezegd zijn voor zonne-energie de volgende uitgangspunten in het coalitieakkoord opgenomen:

- zoveel mogelijk daken, parkeervoorzieningen en bedrijventerreinen benutten;
- kansen langs provinciale wegen benutten;
- kansen benutten voor een combinatie van zonne- en wind-energie;
- waardevolle landbouwgebieden uitsluiten.

In dit voorstel zijn de belangrijkste uitgangspunten van het toetsingskader toegelicht.

KADER Klimaatwet, Pact van Westfriesland, Raadsbesluit 7 oktober 2019 "Vorbereiden beleid zonne-energie"

WIJ STELLEN VOOR 1. Het "Toetsingskader kleinschalige zonne-energie Gemeente Koggenland" vast te stellen.

BEOOGD RESULTAAT Een toetsingskader voor initiatieven voor zonne-energie in de gemeente Koggenland voor de uitvoering van de duurzaamheidsdoelstellingen. Concrete aanvragen worden aan het beleid getoetst.

ONDERBOUWING Met vaststelling van het toetsingskader wordt invulling gegeven aan de wens van de raad voor een concreet toetsingskader voor zonne-energie. Op dit moment is er geen beleid. Na vaststelling kunnen ingediende aanvragen aan het toetsingskader getoetst worden. Het kader geldt alleen voor ingediende aanvragen voor omgevingsvergunningen. Vergunningsvrije zonnepanelen op daken van particulieren en bedrijven hoeven niet aan het toetsingskader te voldoen.

Belangrijkste uitgangspunten toetsingskader

Het toetsingskader is op 4 uitgangspunten gebaseerd.

Uitgangspunt 1: daken zoveel mogelijk benutten

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

In eerste instantie wordt ingezet op het plaatsen van zonnepanelen op daken. Dit is dichtbij de eindgebruiker en neemt geen extra ruimte in. Des te meer de daken benut worden, des te lager de druk op het landschap en de leefomgeving. De gemeente vraagt daarom dat uitgezocht wordt of geschikte daken op het eigen perceel of in de omgeving benut worden.

Uitgangspunt 2: ruimte bieden voor kleinschalige zonne-energie op land

De ruimte op daken is beperkt. Niet elk dak is beschikbaar, stevig genoeg of goed gericht op de zon. Ongeveer 30% van de grotere daken is geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Daarom zal, naast het plaatsen op dak, ook rekening moeten worden gehouden met het plaatsen van zonnepanelen op de grond. Naast zon op dak kan ruimte voor kleinschalige zonneparken gevonden worden in pauze-landschappen, verrommelde landschappen, restruimtes bij infrastructuur, bij agrarische bedrijven of als onderdeel van een kern. Door de initiatieven kleinschalig te houden, staan zij in verhouding tot de omgeving.

Uitgangspunt 3: lokaal vraag en aanbod afstemmen en de druk op het netwerk

Het huidige netwerk zal op termijn (en lokaal nu al) niet in staat zijn om de opwekpieken van duurzame bronnen op te vangen. Mogelijk gaan slimme energiesystemen ontstaan waarin pv-panelen, elektrische auto's, warmtepompen, huishoudelijke apparaten, opslagsystemen en onderstations met elkaar verbonden worden en energiediensten leveren aan elkaar. Hierdoor kan lokaal vraag en aanbod van hernieuwbare energie op elkaar worden afgestemd.

Tot die tijd worden zonneparken nog conventioneel aangesloten op het bestaande net. Dit net kan niet ongebreideld 'volgeladen' worden. Het is bij de ontwikkeling van een zonnepark dan ook van belang om tijdig de aansluitmogelijkheden te onderzoeken. Of dit nu op het netwerk is of dat de energie lokaal wordt opgeslagen en gebruikt. De gemeente zal bij een verzoek voor zon op land vragen naar de aansluitcapaciteit.

Uitgangspunt 4: lokaal meeprofitieren

Het realiseren van duurzame energie-initiatieven zorgt voor lasten. Enerzijds zijn dit financiële lasten voor diegene die (moeten) investeren. Anderzijds zijn dit lasten voor de (nabije) omgeving. Bijvoorbeeld in de vorm van medeverantwoordelijkheid van bewoners voor energiesystemen. Ook het veranderen van (de aanblik van) de leefomgeving. Wanneer bewoners en bedrijven lokaal zelf investeren en/of participeren energiesystemen creëren, krijgen zij ook de baten hiervan.

Zonne-energie voor lokale behoefte is er dan ook op gericht om deze zoveel mogelijk samen met bewoners en bedrijven te ontwikkelen. Door deze verandering van de leefomgeving met de gemeenschap af te stemmen, ontstaan kansen:

- Lokaal een betere afstemming tussen energievraag en -aanbod;
- De maat en schaal van de energieopwekking wordt afgestemd op de leefomgeving;
- Veel ruimte voor participatie;

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- Het vergroten van het maatschappelijk draagvlak en het maatschappelijk besef over de noodzaak van het opwekken van duurzame energie.

Deze uitgangspunten zijn niet vrijblijvend. Als er bijvoorbeeld niet voldoende aangetoond is hoe omgegaan is met participatie of meeprofiteren van een duurzaam energieproject, dan kan een aanvraag hierop afgewezen worden. Deze werkwijze is zeer recent geaccepteerd in verschillende uitspraken bij de rechtbank. Deze lijn in de jurisprudentie was er nog niet. Het toetsingskader vormt daarom een solide juridische basis, waarbij de uitgangspunten die door uw raad geformuleerd zijn ook daadwerkelijk afgedwongen kunnen worden.

Kaartbeeld locaties kleinschalige zonne-energie

In het raadsvoorstel van 7 oktober 2019 is een kaartbeeld opgenomen van zoekgebieden en kansrijke locaties voor kleinschalige zonne-energie binnen de gemeente. Dit kaartbeeld is in het toetsingskader nader uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in onderstaande figuur.

- Geen zonneparken toegestaan (NNN, weidevogelleefgebied, zeer open landschap)
- Geen zonneparken toegestaan (kwaliteitszone Westfriese Omringdijk)
- Lint in agrarisch productiegebied (Bij de erven aan deze linten is het maximum zonnepanelen 2 ha)

In het toetsingskader is een driedeling van de gemeente opgenomen.

Gebieden waar geen kleinschalige zonne-energie is toegestaan.

Dit is onder andere het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de weidevogel-leefgebieden. Opstellingen voor zonne-energie tasten de ecologische waarden aan. Ook de zeer open landschappen zijn uitgesloten. Dit is bijvoorbeeld de Polder Beetskoog. Ook binnen de kwaliteitszone van de Westfriese Omringdijk zijn geen opstellingen voor zonne-energie toegestaan.

Gebieden waar wel kleinschalige zonne-energie mogelijk is

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

In het overige gebied zijn wel opstellingen voor zonne-energie mogelijk. Er is voor gekozen om geen onderscheid te maken binnen dit gebied. Het hele gebied is aan te merken als een half-open tot open landschap. De invloed van opstellingen voor zonne-energie is hier namelijk overal gelijk. Ook de eisen voor de inpassing van een zonne-park zijn overal gelijk.

Linten agrarisch productiegebied

Waar wel een onderscheid voor opgenomen is, zijn de linten in het agrarische productiegebied. Dit zijn de linten die tijdens vooral tijdens de herverkaveling zijn ontstaan. Dit is bijvoorbeeld De Leet, de Julianastraat en de Duinweid. Zonneparken op erven bij bedrijven zijn hier mogelijk tot 2 hectare. In de overige linten zijn op erven bij bedrijven zonneparken tot 1 hectare mogelijk.

KANTTEKENINGEN

Netcapaciteit Liander

Op dit moment is er sprake van netcongestie binnen de gemeente. Dat houdt in dat er in bepaalde delen van de gemeente (zeer) beperkt mogelijkheden zijn voor afname en terugleveren van elektriciteit. Dit verschijnsel doet zich door heel Nederland voor. De problemen doen zich met name voor bij het verdeelstation Geldelozeweg in Hoorn. De kernen Avenhorn, De Goorn, Spierdijk en Zuidermeer ondervinden hier het meeste last van.

Door Liander wordt op dit moment gewerkt aan een oplossing van het probleem. In 2020 wordt een eerste uitbreiding van de capaciteit gerealiseerd. Dit zal, zo is nu al de verwachting, niet alle problemen oplossen. Daarom wordt uiterlijk in 2024 de capaciteit van de kabels verder uitgebreid. Ook elders binnen de gemeente zijn er (dreigende) knelpunten op het elektriciteitsnet. Voordat een zonnepark gerealiseerd wordt, zal overleg met Liander gevoerd moeten worden of er netcapaciteit beschikbaar is. Ook kan er bijvoorbeeld gekeken worden naar andere oplossingen, zoals smart-grids of opslag door middel van accu's. Dit zal in een vroeg stadium van een initiatief onderzocht moeten worden.

Regionale Energiestrategie (RES)

Op dit moment wordt gewerkt aan de concept van de Regionale Energiestrategie (RES). In de concept-RES zijn zoekgebieden voor duurzame energie opgenomen door middel van zon- en windenergie. Het beleid wat nu voorligt, vormt een toetsingskader voor concrete aanvragen voor kleinschalige vormen van zonne-energie. Als er op basis van dit beleid concrete initiatieven van de grond komen, dan worden deze in de hierop volgende herzieningen van de RES meegenomen als al gerealiseerde opwek.

Jaagweg

Voor het voormalige bedrijventerrein Distriport, aan de Jaagweg, heeft de provincie Noord-Holland het voornemen om een zonneweide te realiseren. Gezien de omvang van dit gebied, is dit niet als concrete locatie in het toetsingskader opgenomen. Uw raad wordt bij de planvorming rond de zonneweide Jaagweg betrokken. De wijze waarop dit vorm gaat krijgen, wordt momenteel in overleg met de provincie nader uitgewerkt. De portefeuillehouder heeft in de raadsvergadering van februari jongstleden al een

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

terugkoppeling gegeven aan uw raad van het bestuurlijk overleg met de gedeputeerde over de zonneweide Jaagweg.

- FINANCIËN** In september 2018 is krediet verstrekt voor het opstellen van het onderzoeksrapport naar zonne-energie. De kosten van het opstellen van het toetsingskader zijn ten laste van dit krediet.
- DUURZAAMHEID** Dit toetsingskader voor kleinschalige zonne-energie betreft een concrete uitwerking van het duurzaamheidsbeleid. Het geeft richting aan de concrete invulling van lokale, kleinschalige duurzame opwerk van duurzame energie.
- ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN** Het alternatief is om geen beleid vast te stellen. Eventuele initiatieven moeten dan zonder een toetsingskader beoordeeld worden. Dan wordt er getoetst aan een goede ruimtelijke ordening.
- PACT VAN WESTFRIESLAND** In het Pact van Westfriesland is de ambitie opgenomen om op termijn energieneutraal te zijn. Het onder voorwaarden mogelijk maken van zonne-energie kan hier een bijdrage aan leveren.
- COMMUNICATIE** Het toetsingskader wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.
- VERVOLG** Na het vaststellen van dit toetsingskader, vormt dit het beleid voor initiatieven binnen de gemeente. Ingediende initiatieven moeten aan dit toetsingskader voldoen.
- BIJLAGEN** Toetsingskader kleinschalige zonne-energie Gemeente Koggenland

Datum college: 24 maart 2020

Burgemeester en wethouders van Koggenland.